

Na Gomilskem so odprli dom onemoglih

BIVŠA CMAKOVA GRAŠČINA ZATOČISČE OSKRBOVANEC ŽALŠKE OBČINE

Savinjska dolina sredi septembra. Zgodnje nedeljsko jesensko jutro. Od Celja do Zalca se lagodno dviga jutranja gosa megla in se izgublja kdo ve kje pod brezoblačnim nebom. Drvimo po dolini, ki so ji nedavno tega tisoč obiralcev slekli značilno temnozeleno oblačilo. Nalikuje ježo, ki so mu izpulili bodice. Pri Dobrteših vasi zavijemo čez grobelni most, pred Gomilskim pa na desno skozi enako imenovano vasio. Že smo na cesti proti Braslovčam. Kmalu se ločimo od nje in zavozimo po ozki stezi mimo Betonovih provizorijev v gostoto hoste. Nekako sredi nje stoji bivača Cmakova graščina. Sem so se namenili petdeset leti enatisoč devetsto enainštiridesetega partizani Savinjske čete in kaznovali izdajalca in petokolonaša Cmaka.

Cmak je bil kupil prikupno graščino sredi smrekovih gozdov od Italijana Kurka. Potem, ko jo je obnovil, je postala ena najprivlačnejših shajališč celjskih Nemcev in petokolonašev. Kako tudi ne bi. Prijazno obliko ima in ugodno lego. Ima obliko kvadra s štirim stolpiči. Skozi edina vhodna vrata dospemo na srednje veliko dvorišče. Iz nad njega se dvigajo v dveh nadstropjih zastekleni arkadasti hodniki. Gradil nareja vtis zimskega dvorca.

Pod košato krošnjo orjaškega javorja, čigar širokopernato listje že tu in tam pobledeva in rumeni, sede za belo pogrnjenimi mizami novi prebivalci nekdanje Cmakove graščine. Stari onemogli državljani so. Nekoliko zaspano pomežikavajo v zgodnjejesensko jutro. Njega dni se je prenekatere med njimi potikal kdo ve kod po deželi in prosil vbojajne. Kljub starostni utrujenosti in betežnosti so skoraj vsi vedre volje in radovedno pričakujejo začetka svečanosti.

Raz okrašeni balkon visita dve zastavi, med katerima je Titova slika. Tu pričakuje goste nasmejni upravnik Pečnik z nekaterimi svojimi sodelavci. Ob napovedani uri nagovori zbrane go-

ste in domačine predsednik občinskega ljudskega odbora, tovariš Ivan Rančigaj. V kratkih potezah oriše namen in pomen doma za prizadete in za občino. Poslej ne bo treba več prosjati po drugih domovih za zatočišča za mnoge številne onemogle starejše državljane, ker je občina našla sredstva, s pomočjo katerih je bilo moč uresničiti koristno zamisel, tako da more danes odpreti in predati svojemu namenu prevažno socialno ustanovo. Potem, ko je formalno odprl Dom oskrbovancev žalske občine, je spregovoril načelnik okrajnega sveta za socialno skrbstvo in ljudsko zdravstvo, tovariš Fajgelj in čestital organizatorjem ter oskrbovancem k pridobljeni socialni instituciji. Sledil je kulturni program svečanosti, ki so ga lepo izvajali najmlajši oskrbovanci iz sosednega mladinskega doma Vere Šlandrove iz Polzele. Lepe pesmice in še lepše izvajani folklorni plesi ob spremljevanju harmonike discipliniranih otrok so navdušili prisotne, mnoge starčke pa ganile do solz.

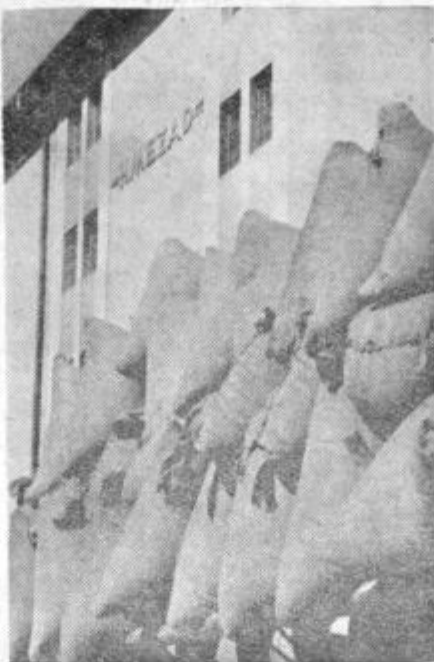
Svečanost je zaključil upravnik Pečnik, ki je zatem povabil navzoče goste k ogledu doma. V pritličju je mimo velike, moderne kuhinje in pomožnih prostorov prostorna obednica, v prvem nadstropju je pet velikih, svetlih in zračnih spalnic, upravna pisarna in ambulanta. Zdravnik prihaja vsak teden iz Prebolda. V drugem nadstropju je enako število sob, šivalnica in še kaj.

Kot že rečeno, obdaja graščino vse okrog strnjeni gozd. Skozenj vodijo številne slabo negovane poti. Park bo treba urediti, ker nareja sicer vtis zapuščenosti. V bistri vodici graščinskega ribnika se premetavajo zlate ribice, pa tudi tolstih krapov ne manjka. Idealno okolje za starčke, ki tu preživljajo jesen svojega življenja.

Nova socialna ustanova je v resnici lahko ponos žalske občine.

D. P.

Hmelj vozijo . . .

To je sedaj vsakodnevi prizor v Zalcu

Obravnava osnutka komunalnega proračuna za l. 1957

Svet za gradnje in komunalne zadeve pri celjski mestni občini je pretekli teden na svoji redni seji obravnaval med drugim tudi osnutek komunalnega proračuna za prihodnje leto.

Z ozirom na pomanjkljiva finančna sredstva so za komunalno dejavnost v naši občini predvideni zelo skromni izdatki. Ze spriču skrčenih lanskoletnih proračunskih sredstev je komunalna dejavnost letos komaj zmagovala planske naloge. Razumljivo je, da so se s priključitvijo 3 novih občin izdatki za ko-

Obtoženci iz kmetijske zadruge Šentjur se zagovarjajo

TUDI V KMETIJSKI ZADRUGI SENTJUR ŠKODLJIVCI — ALI V NAŠIH ZADRUGAH RES NE BO REDA?

V teh dneh sta bili v Celju na dnevnem redu zopet dve obravnavi, ki sta obravnavali poslovanja v dveh kmetijskih zadrugah. O obravnavi in sodbi obtožencev iz KZ Frankolovo poročamo posebej, na tem mestu pa nekaj o obtožencih iz KZ Šentjur, ki so se pričeli zagovarjati v ponedeljek ter do zaključka redakcije sodba še ni bila razglašena.

Na zatožni klopi so se znašli bivši predsednik KZ Šentjur pri Celju Franc Kinc, knjigovodkinja Ana Klina, blagajničarka Karolina Bakija, poslovodji Jože Ramšak in Mara Krajnik ter kmet Mihael Vrhovšek.

Temeljita revizija in pregled poslovanja sta ugotovila po stanju 31. 12. 1955, da izkazuje KZ izgubo v višini 14.184.215 din, kar je dokaz izredno slabega poslovanja v zadrugi. Z revizijo in odkritjem izgube pa so prišla na dan še kazniva dejanja, za katera so se morali navedeni obtoženci zagovarjati. Tako je Kinc zlorabljal uradni položaj, nevestno posloval, svojo dejavnost

opravljal s pomočjo lažnih listin in podobnega. Vedel je, za lažno napravljeno bilanco, ki je namesto izgube prikazovala dobiček. Klimova je obtožena, da je kot knjigovodkinja napravila s svojim delom precejšnjo zmešnjavo v knjigovodstvu ter pripomogla, da so se vpisovale lažne vknjižbe. Položaj ji je med drugim omogočil najrazličnejše manipulacije pri knjiženju. Bakijeva pa si je prisvajala denar, popravljala fakture ter zlorabljala uradni položaj. Potrebovala je namreč denar, saj si je gradila svojo hišo. Oba poslovadja KZ pa se morata zagovarjati zaradi pomebnih. Zadnji, Vrhovšek pa skupno s Kincem, ker je storil kaznivo dejanje zaradi kupčevanja s tujo valuto.

Revizija je odkrila še nekatere indice, ki kažejo na druga kazniva dejanja. Vendar pa zanje ni mogoče zbrati dokaznega materiala, saj so obtoženci tako vestno »poslovali«, da zaradi nerednosti in neurejenosti knjigovodske dokumentacije dejanj zaenkrat ni mogoče dokazati.

Na zatožni klopi se je zbralo skoraj vse staro vodstvo kmetijske zadruge v Šentjurju, kar zanje ni najboljše spričevalo.

Sodišče je v ponedeljek in torek ves dan zasliševalo obtožence, v sredo pa je pričelo z zasliševanjem prič. Sodbo bomo objavili v naslednji številki našega lista.

(t)

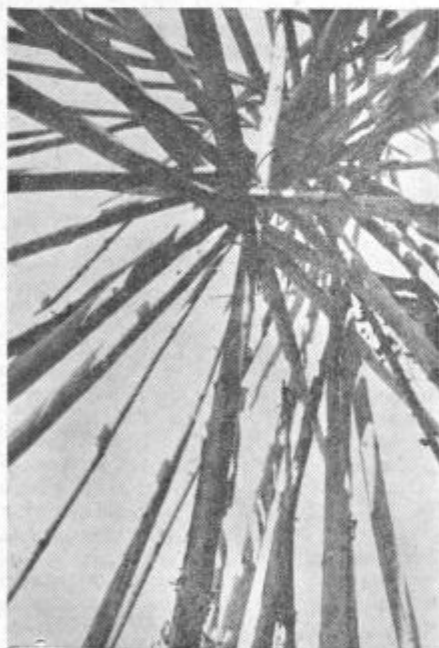
Praznovanje občinskega praznika na Vranskem

Ze drugič smo na Vranskem praznovali občinski praznik 22. septembra. Na ta dan leta 1941 je bila na Čreti nad Vranskim prva partizanska bitka na Štajerskem.

V soboto je organizacija ZB Vransko v ta spomin svečano razvila svoj prapor, nato pa je bila povorka do spomenika padlih borcev na Gorici.

Praznovanje občinskega dneva je bilo združeno tudi s kmečkim praznikom in gospodarsko razstavo, katero je obiskalo kakih 2000 ljudi. Razstava je prikazala napredek kmetijstva, obrti in industrije v vranski občini. Skoda je le, da je bila odprta samo en dan.

Fotoreporterjeva uganka

Kaj pravite, kaj bi moglo tole biti? Kaka posebna vrsta ježa? Morda kakšne suhe ovčjalke v pragozdu? Ali morda le velik nered v sosedovi drvarnici? Nič takega. Fotoreporter je nekam čudno obračal aparat, ko je hotel s sliko dokazati, da je ena izmed glavnih »žetev« v Savinjski dolini končana.

Gospodarska razstava v Slov. Konjicah

NAJVEČJA PRIREDITEV V OKVIRU GOSPODARSKO-KULTURNEGA TEDNA

Po nekajtedenskih pripravah je bil v nedeljo odprt v Slov. Konjicah prvi povojni gospodarsko-kulturni teden. Razen celotedenskega kulturnega in športnega sporeda, v katerem sodelujejo poleg Konjčanov še nekateri gosti v odbojki, nogometu in namiznem tenisu, je največja prireditev v okviru tedna gospodarska razstava, na kateri razstavljajo svoje izdelke in proizvode industrijska podjetja, kmetijske zadruge, obrtna podjetja, obrtniki, nekateri kmetovalci itd. Razstava prikazuje gospodarski napredek in razvoj konjčanske občine v zadnjem desetletju.

Razstveni prostor je razdeljen na dva dela, in sicer del razstave je v kulturnem, drugi del pa je v mladinskem domu. Pred kulturnim domom so razstavljeni različni kmetijski stroji, umetna valilnica Seleksijskega posestva v Ločah, na posebej ograjenem prostoru pa je urejen pašnik, obdan z električno žico. Tu razstavlja svoje izdelke tudi opekarna iz Loč.

V kulturnem domu so razstavljeni kmetijski pridelki, različno sadje, več vrst grozdja, polsladkorna pesa, različna žita itd. Aktiv mladih združnikov iz Vitanja prikazuje uspehe večmesečnega dela s področja naprednega kmetijstva. Zene združnice skupaj z Društvom za napredek gospodinjstva pa prikazujejo, kako se sadje, zelenjava in

podobni pridelki pravilno konzervirajo in shranjujejo za zimo.

Precej razširjenega prostora zavzema s svojimi izdelki usnjarski kombinat Konus, ki razstavlja različne vrste usnja, med katerim naj posebej omenimo umetno usnje »konit« ter izdelke, ki jih iz tega usnja zadnje čase v tovarni izdelujejo. Novost je tudi lama boks in posebni usnjeni plastični jermen. V istem oddelku razstavlja svoje raznovrstno blago še Trgovski dom ter na novo odprta poslovalnica s konfeksijskim blagom Oblačila.

V mladinskem domu pa razen večjih podjetij kot so LIP, TKO Zreče in Kostoj, prikazujejo uspehe svojega dela tudi lovci iz konjčanske občine. Uredili so pravcati gozdček s smrekami, jama-mi in ostalimi gozdnimi prikazi. Razstavljene trofeje so lovcev vsekakor v ponos.

Zreška tovarna kovanega orodja razkazuje izdelke, ki so jih pričeli izdelovati v zadnjih treh letih. Med temi so razni ključji, različna kladiva, priloži itd. Lesni obrat LIP Konjice pa razstavlja več svojih lesnih izdelkov, ki jih izvažajo v inozemstvo.

Naj omenimo še slikarsko razstavo mladega akademika slikarja Alojza Zavolavška, ki tokrat v tej okolici prvič razstavlja okoli 30 svojih del.

Vajenci se zahvaljujejo

V eni izmed števil našega lista smo poročali o lepem uspehu letošnjih letovanj in taborjenj ter vzgojnem delovanju počitniških kolonij naše mladine. Rekli smo, da je med poldrugim tisočem otrok in mladincev bilo deležnih letovanja okrog 300 vajencev iz celjskega okraja.

Prvič po osvoboditvi je bila po zaslugi političnih organizacij, Zveze prijateljev mladine in v njej včlanjenih društev posvečena posebna skrb za vajence, da bi bili tudi ti deležni dobrot, kakor jih na letovanjih in kolonijah uživa ostala mladina. Kako je uspela ta akcija?

Se preden je bila ustanovljena okrajna komisija za letovanje vajencev, je

V štirih izmenah po 15 dni je v Rovinju taborilo iz celjskega okraja 326 vajencev, 137 dijakov, 10 članov kmečke mladine, 15 pionirjev, 35 odraslih članov PZ, 22 članov prostovoljnega strežnega osebja in še 28 visokošolcev s posebno vzgojno nalogo, da povežejo stike med vajensko in dijaško mladino. Skupaj je torej 573 oseb terjalo od organizatorjev letovanja 7582 oskrbnih dni.

Največjo skrb za prijetno letovanje so pritegnili nase vajenci, kajti mnogi izmed njih še niso videli morja in niti niso bili večji plavalci. Skupine študentov so se pomešale med nje, gojile telovadbo, prirejale predavanja o zdravju družbe, družbeni morali, o zdravstvu, higieni in razvoju tehnike. Ob ta-

delovala na Vajenski šoli I v Celju družina Počitniške zveze z namenom, da gredo njeni člani vajenci, kmečka in industrijska mladina letovat na morje. Pa kako so se pripravili? Izdelali so nad 100 preprostih postelj, štedilnike na butan, čolne, blazine, šotore in drugo. Od kod denar? Podprli jih je predvsem Zavod za socialno zavarovanje s 500.000 din, podjetja z oglasi in brošuri ob priliki vajenske razstave, nekatera pa posamič. Celjsko Društvo prijateljev mladine jim je dalo 50.000 din, po 1000 din pa so prispevali vajenci sami. Na pomoč jim je prišlo tudi strojno osebje z brezplačnim prostovoljnim delom. Vso to podrobno organizacijo pripravil in letovanja samega je poživljal vodil prijatelj mladine učitelj Franc Lužnik.

bornih ognjih so doživljali prijetne večere. S poučnimi izleti in ekskurzijami v Poreč, na filmski festival v Pulo, v rovinjsko tovarno za tobake izdelke in ribje konzerve, v inštitut za morsko biologijo pa z ogledom kmetijsko obdelovalne zadruge so naši vajenci širili svoje duševno obzorje. Višek sreče je doživela delegacija vajencev, ki je obiskala maršala Tita na Brionih in mu izročila spominsko darilo, izdelek zreških kovinarjev.

Topla morska voda, kopanje in vroče primorsko sonce pa obilna in okusna hrana iz sodobnih papirnovih kotlov — vse to je blagodejno vplivalo na telesno krepitev vajenske mladine, zato ni čudno, če se še sedaj zahvaljuje svojim dobrotnikom za nepopisen užitek letovanja.

Jos. K.

Kotiček za našo ženo

Pripravite si grozdje in slive za zimo

Slive sicer že odzorevajo, vendar pa jih je na deželi, še možno dobiti in te, močno dozorele, bodo ravno prave za zimsko zalogo. Grozdja pa je na trgu dovolj, saj se te dni vinogradniki pripravljajo za trgatve.

Torej grozdje in slive si lahko ohranite sveže do pomladi, če jih boste skladiščili po tem receptu. Predvsem je treba vedeti, da morajo biti sadeži za zimsko vlaganje odtrgani v suhem, sončnem vremenu. Ko ga odtrgate, natančno pregledajte, ali je zdravo in suho, dovolj zrelo in vendar trdo. Izberem najlepše, popolnoma čiste grozde ter jih odrežem s koščkom trte. Če pa je vmes kaj nezrelih, prezrelih ali nagnitih grozdnih jagod, jih izrežem s škarkami in se pri tem čim manj dotikam sadja z rokami. Košček trte vtaknem v kozarec, napolnjen z vodo, v katero sem dala nekoliko oglja in soli. Grozd mora viseti v hladnem prostoru, kjer ne zmrzuje in je dobro zračen. Krajši konec trte nad grozdom zapečatim s pečatnim voskom.

Se boljše pa je, če grozdje ali slive

dam v popolnoma suh in čist glinast lonec. Ko zložim prvo plast grozdja ali sliv, jo pokrijem s suhim lesnim žaganjem (presejanim) tako, da izpolnim vse odprtine med sadjem. Tako nalagam plasti sadja in žaganja toliko časa, dokler ni lonec poln. Čez posodo povežem lesen pokrov in ga tesno privežem na lonec. Nato zakopljem lonec na vrtu pol metra globoko v zemljo.

Tako shranjene slive se drže vsaj 4 mesece, grozdje pa še pozori in ostane sveže do poletja. Namesto žagovine lahko vzamemo tudi suhe otrobe ali suh pesek.

ALI JE KLET ZA VZDRŽEVANJE OZIMNICE V REDU

Klet je slaba in neprimerna, če je v njej vlaga in toplota. V taki kleti se živila kmalu pokvari. Krivi ste morda sami, če kleti svaj dvakrat na leto (pomladi in jeseni) niste temeljito osušili. Ne zadostuje, če snažite le tla — snažiti je treba tudi stene in strop, deske pri pregradah in razne

police. Stene je treba pred zimo pobeliti vsaj nekaj tednov prej, preden uzimimo sadje in zelenjavo. Vlago v kletih bomo vsaj za silo odpravili, če namestimo v njej večjo posodo živega apna, ki pritegne vlago.

DIVJI KOSTANJ — IZVRSTNO SREDSTVO ZA PRANJE

Divji kostanj nam dobro služi za pranje perila, pa tudi lažnega sukna. V oktobru ga bomo nabrale in si ga pripravile za vso zimo. Plodove še kar sveže oluplj, zmeljli na mesoreznic in posušili. To moko potem pridevaš vodi, v kateri kuhaš perilo. To pralno sredstvo prav nič ne razjeda in ne kvari perila, kot nekateri pralni praški in škodljiva mila. S kostanjevo moko tudi prav lepo opereš temna sukna (moške hlače, delovne obleke, predpasnike itd.) Svetlikajoče tkanine pri takem pranju tudi ohranijo svoj blesk (klot).

Odcetek kuhinjskega divjega kostanja pa uporabljaj za preganjanje in uničevanje tankih črvov in drugih škodljivcev, ki se naselijo v zemlji sobnih rastlin. Škodljivci priliježijo brž na dan, če vliješ v zemljo lončnice ohlajeni kostanjev odcetek.